

ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ КРАЄЗНАВЧИХ ПОХОДІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ГЕОГРАФІЇ В ШКОЛІ (НА ПРИКЛАДІ ЧУТІВСЬКОГО РАЙОНУ)

дипломна робота спеціаліста

Виконав: студент гр. ГГ-51 *Бездітко Олександр Сеогійович*

Науковий керівник: ст.викл. *Борисенко К. Б.*

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2017
спеціальність 8.04010401 Географія

АНОТАЦІЯ

У викладанні географії в школі вагоме місце належить краєзнавству як засобу забезпечення зв'язку навчання із практичним життям. Матеріали краєзнавчих походів та екскурсій активно використовуються на уроках географії, при цьому процес пізнання місцевої природи та господарства не лише збагачує новими даними зміст географії, але й має значний навчально - виховний потенціал.

Метою роботи є вивчення особливостей використання матеріалів краєзнавчих походів (на прикладі Чутівського району) при вивченні курсу фізичної географії в школі.

Об'єктом дослідження є краєзнавчі походи як одна з форм позакласної роботи учнів з географії.

У розділі 1. «Теоретико-методологічні засади дослідження» проаналізовані питання, пов'язані із краєзнавчими походами та екскурсіями. Визначено особливості навчального процесу у малокомплектних сільських школах, які впливають на умови організації та проведення краєзнавчих походів. Окреслено основні завдання при організації і проведенні краєзнавчих походів з географії у сільській школі.

У розділі 2. «Можливості залучення матеріалів краєзнавчих походів при вивченні шкільного курсу фізичної географії» було виявлено можливості використання об'єктів природно-заповідного фонду для проведення позакласної роботи з географії (для практики навчальних екскурсій), основні методи їх здійснення, а також розроблена схема використання природоохоронних об'єктів у практиці позакласної роботи з географії, розроблено маршрут навчальної екскурсії для учнів початкових класів на тему «Життя природи нашого краю».

У розділі 3. «Організація краєзнавчих походів на території Чутівського району» проведено аналіз ступеня охопленості та способів використання існуючих об'єктів природно-заповідного фонду Чутівського району у позакласній роботі з географії та виявлено ряд чинників, що впливають на цю діяльність та здійснено якісний аналіз ступеня значущості кожного із зазначених чинників для організації ефективної позакласної роботи шляхом присвоєння кожному із чинників відповідної бальної оцінки.

В результаті проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

1. Основними завданнями при організації і проведенні краєзнавчих походів з географії у сільській школі є: а) підвищення ефективності навчання учнів з предмету; б) зв'язок із навколишнім природним і господарським середовищем, що передбачає підвищення ролі самостійної роботи учнів з опорою на їх власний досвід, який формується під впливом природного і сільськогосподарського оточення; в) розвиток міжучнівських комунікативних зв'язків, створення умов для формування колективізму і взаємодопомоги.

2. Найбільш високо для умов Чутівського району слід оцінити значення таких чинників, як характер зв'язку між навчально-освітніми закладами та найближчими об'єктами природно-заповідного фонду району та традиційні підходи щодо постановки позакласної роботи з географії у конкретних школах загалом (по 9 балів). Середнім балом оцінено вплив ступеня розвитку обслуговуючої інфраструктури, і найменший бал у ранжуванні отримав такий чинник, як віддаленість об'єкта від місця проживання чи навчання.

3. Розроблено маршрут навчальної екскурсії для учнів початкових класів на тему «Життя природи нашого краю», який допоможе підвищити ефективність навчання та засвоєння шкільної програми, а також може стати певним прикладом для розширення використання різноманітних природоохоронних об'єктів у позакласній роботі з природничих дисциплін.